

18de zondag door het jaar

De betrekkelijkheid van waar je achteraan jaagt, komt aan het licht als je overweegt hoe broos en wellicht kortstondig je leven nog is. 't Is naar aan-

leiding van iemand die van Jezus een uitspraak wil over zijn recht op geld. Jezus' antwoord kan niet mis worden verstaan. De gemiddelde jood uit Jezus' tijd kon dat ook weten, want Jezus' gedachte daarover was in de joodse cultuur gemeengoed. Bijna het hele boek Prediker gaat over de ijdelheid van de wereldse zorg. Een fragment lezen we in de eerste lezing: je kunt zorgen wat je wilt, maar het kon wel 'ns je laatste dag zijn. Natuurlijk niet dat zorg verkeerd is, maar het is zelfbedrog als je denkt je leven ermee te kunnen redden.

Thema: "Wat houd je bezig?"

EERSTE LEZING uit het boek Prediker (1,2;2,21-23)

Ijdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden, en alles is ijdelheid! Er zijn mensen die zich aftobben en inspannen met wijsheid en kennis van zaken, maar wat ze verdienen, moeten ze afgeven aan anderen, die zich niet inspanden. Ook dat is ijdelheid en grote onbillijkheid. Wat heeft een mens tenslotte aan al zijn geploeter, en aan de zorgen waarmee hij zich op aarde kwelt? Alle dagen bereiden hem leed, en ergernis is zijn loon; zelfs 's nachts vindt hij geen rust; ook dat is ijdelheid.

TWEEDE LEZING uit het heilige evangelie van Jezus Christus volgens Lucas (12,13-21)

In die tijd zei iemand uit het volk tegen Jezus: "Meester, zeg aan mijn broer dat hij de erfenis met mij deelt." Maar Jezus antwoordde hem: "Man, wie heeft Mij tot rechter of verdeler over u aangesteld?" En Hij sprak tot hem: "Pas op en wacht u voor alle hebzucht! "Want geen enkel bezit, - al is dit nog zo overvloedig - kan uw leven veilig stellen." Hij vertelde hun de volgende gelijkenis: "Het land van een rijk man had een grote oogst opgeleverd. Daarom overlegde deze bij zichzelf: wat moet ik doen? Ik heb geen ruimte om mijn oogst te bergen. En hij zei: Dit ga ik doen: Ik breek mijn schuren af en bouw grotere: daarin zal ik dan heel mijn rijkdom aan koren opbergen. Dan zal ik

tot mijzelf zeggen: Man, Je hebt een grote rijkdom liggen, voor lange jaren; rust nu uit, eet en drink en geniet ervan! Maar God sprak tot hem: Dwaas! Nog deze nacht komt men je leven van je opeisen; en al die voorzieningen die je getroffen hebt, voor wie zijn die dan? Zo gaat het met iemand die schatten vergaart voor zichzelf, maar niet rijk is bij God."

OVERWEGING

Bij de conceptie, dierbare mensen, ontvang je van beide ouders de genetische informatie, zoals dat heet, - dat wil zeggen: een aantal eigenschappen en mogelijkheden, maar de helderheid ontbreekt. Het begint pas echt goed als je geboren wordt. Want er moet in het leven van alles worden geleerd om in verantwoordelijkheid aan onze samenleving deel te kunnen nemen én te geven. Ouders weten ervan mee te praten. Met groot geduld, jaar in jaar uit, werken ze aan hun kinderen om ze toe rusten met alles wat nodig is om op den duur los van de ouders verder te kunnen leven, alleen of samen met een ander. Kinderen leren het leven van de ouders.

Sinds zo'n 120 jaar doet hier in West-Europa de school mee, echter alleen in het aanbrengen van kennis en vaardigheden waarom de samenleving sociaal-economisch vraagt. Een bredere taak heeft het onderwijs waarschijnlijk niet en wellicht is dat goed, want uit de belangrijkste schoolvakken zou je veronderstellen dat het in het leven vooral gaat om je brood te verdienen. Iedereen weet dat dat niet klopt, want het leven is eindeloos veel wijder.

In het evangelie van vandaag vernemen we een voorval dat daarover uitvoerig iets zegt. De aanleiding is een banale familieruzie over een erfenis. Jezus gaat er natuurlijk niet op in, maar het voorval brengt Hem naar een beschouwing over de veiligheid die aards bezit lijkt te bieden. De scholier komt het overigens wel aan de weet, want zijn inspanning is niet meer dan een rapportcijfer en aan het eind een diploma zonder garantie op werk.

Het is, dierbare mensen, allemaal zo dicht bij huis. Niet alleen voor de scholier maar eigenlijk voor iedereen die werkt om ervan te kunnen leven. Maar stiekem hopen we soms op een buitenkansje, bv. een grote prijs uit de vele loterijen die we kennen. Geld lijkt daarin verbonden met vrijheid. Eigenlijk weet je wel dat dat niet zo is, maar toch. In de loop van de jaren heb ik veel mensen begraven. Er was dan doorgaans veel verdriet maar het aantal keren dat er naderhand

geen ruzie ontstond over geld, is een kleine minderheid. Iets dergelijks moet er aan de hand zijn geweest toen die een man Jezus erbij riep toen broerlief weigerde een deel van de erfenis af te staan. Het verlangen van die man was wellicht redelijk, – wie zal het zeggen? Maar redelijk of niet, over wie in iets dergelijks zijn zin niet krijgt, vertelt het evangelie vandaag aan ieder die het een of het ander wil verdedigen.

Dierbare mensen, evangelieteksten bieden dikwijls de ingrediënten voor een diagnose. Er zijn mensen die hun leven lang zuinig zijn als de mieren om steenrijk te worden en zich daarbij veilig te voelen of daaraan status te ontleenen. En als iemand zo wil leven, dan kijkt Jezus hem of haar aan en lijkt te zeggen: “Wat houdt je eigenlijk in je leven bezig?” Jezus wijst dan op bezit als een heilloze weg naar veiligheid en geborgenheid, onafhankelijkheid en vrijheid. Bezit is op zich natuurlijk niet verkeerd maar kan het wel worden door wat je erin zoekt.

Dat vertaalt zich ook politiek. De termen zijn dan “sociaal” en “liberaal”, “rechts en links”, begrippen die horen bij het ‘spel’ hoe onder andere de nationale koek moet worden verdeeld. Waar het om gaat, is een antwoord op de vraag wat het is dat in je leven er werkelijk toe doet, – wat de mensen dus bezig mag houden als ze nadenken over hun behoud in het leven en daarvoor werken. De politiek moet zelf zien wat ze doet, maar in het evangelie noemt Jezus de maatschappelijke succesnummers dwaas, – gewoon dwaas. Nou mag u daar bij weten dat het woord dwaas 142 keer in de bijbel voorkomt en dat het bijna steeds iemand daarmee kwalificeert die bij zijn verlangens in het leven niet aan God denkt.

Is het evangelie van vandaag dan een pleidooi om te leven naar “kome wat komt” onder het motto “anything goes”, – weet u wel, een oud motto dat zo’n 50 jaar geleden aan de wieg stond van de beatgeneratie? Nee, dát is het niet en dat blijkt uit de laatste zin van de tekst van vandaag: “..... iemand die leeft voor zichzelf en niet rijk is bij God”. Dierbare mensen, dat laatste is ook een ingrediënt voor een diagnose in de vraag: Hoe is je verhouding tot God? Leun je op je bezit of heb je andere waarden die voor je levensgeluk en -vreugde van betekenis zijn?

Die rijkdom bij God is bij wat je bezig houdt een laatste vraag tegen de achtergrond van Jezus’ commentaar toen Hij bij die erfeniskwestie werd geroepen. Er is daarom reden voor de vraag: wat is die rijkdom bij God, voor u, voor mij en hoe kom je daarachter?

Allereerst denk ik, dat dat van persoon tot persoon verschilt. Wie die rijkdom bij God zoekt, zal hem vinden, maar de achtergrond van je leven zal grotendeels de vorm en inhoud bepalen. Johannes schrijft: “Niemand heeft God ooit gezien.” Dat

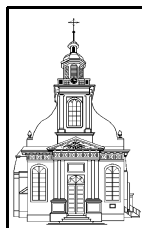
klopt. We moeten het doen met wat ons gegeven is: onze voorstellingen en die zijn bij ieder verschillend en bovendien begrensd, – evenzeer begrensd zoals ons leven begrensd is. Jezus haalt dan ook de tevredenheid van de succesrijke landeigenaar onderuit door hem erop te wijzen dat hij het volgende daglicht niet meer zal zien. De rijkdom bij God gaat dus in ieder geval niet over bezit. Dat valt sowieso af. Zo kun je doorgaan en kijken wat het volgende is dat afvalt. Dat wil zeggen: wat het is dat je rust onverstoorbaar maakt als je alles verliest wat je in je leven hebt opgebouwd. Dat is een gedachte-experiment, zoals ook die parabel van die fortuinlijke landman.

De eerste lezing kan je helpen bij je zoektocht en kan je in verlegenheid brengen. Trouwens het hele boek Prediker.

Dierbare mensen, ik sluit af. Je kunt eindeloos speculeren over jouw eigen rijkdom bij God. Maar in ieder geval begint het met de vraag welke dingen in je leven je brengen tot een innerlijk evenwichtsverlies.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus’ banden
Driebergen-Rijsenburg, 4 augustus 2019
© Frans E.M. Verhaar pr.